

UNITY EUROPE

Πακέτο Εργασίας n°2 - Αξιολόγηση και Αποθετήριο

Αναφορά έργου: 2023-2-FR02-KA220-YOU-000174752

Δραστηριότητα 1

Αξιολόγηση οδηγών και προκλήσεων

Τελική Έκθεση Αξιολόγησης

Αναπτύχθηκε από: κοινοπραξία UNITY EUROPE

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	2
Ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες για τους νέους μετανάστες	3
Οδηγοί, ευκαιρίες και σύστημα υποστήριξης	9
Αξιολόγηση των προκλήσεων και του χάσματος δεξιοτήτων	13
Βασικά συμπεράσματα και προσδιορισμός των περιοχών κατάρτισης	14
Βιβλιογραφία	15

Εισαγωγή

«Η μετανάστευση δεν αποτελεί απειλή. Η μετανάστευση είναι μια αναγκαιότητα. Θα συμβάλει στο να καταστεί η Ευρώπη πιο δυναμική, ευημερούσα και ανταγωνιστική.»

Cecilia Malmström, πρώην Ευρωπαϊκά Επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων

Ξεκινάμε αυτήν την έκθεση παραθέτοντας τα λόγια της **Cecilia Malmström** για να υπογραμμίσουμε το όραμά μας σχετικά με τη μετανάστευση και να επιβεβαιώσουμε τη δέσμευση της εταιρικής μας σχέσης για την υποστήριξη της αποτελεσματικής και βιώσιμης ένταξης των νέων μεταναστών στις ευρωπαϊκές χώρες και στην ευρύτερη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτή η Τελική Έκθεση Αξιολόγησης αντικατοπτρίζει τις προσπάθειες συνεργασίας των εταίρων μας για τη χαρτογράφηση και ανάλυση τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των νέων μεταναστών στην Ευρώπη. Σκοπός του είναι να εντοπίσει τις κύριες προκλήσεις και τα κενά κατάρτισης που εμποδίζουν την πλήρη κοινωνική και επαγγελματική ένταξή τους.

Συγκεκριμένα, η έκθεση εξετάζει τις διάφορες κινητήριες δυνάμεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες στις χώρες εταίρους (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, **Türkiye**) και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Παρέχει εις βάθος πληροφορίες σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ένταξή τους, συμπεριλαμβανομένων των γλωσσικών φραγμών, των νομικών περιπλοκών, της πολιτιστικής πολυμορφίας και των οικονομικών προκλήσεων. Αυτή η έκθεση χρησιμεύει ως πολύτιμος πόρος για την κατανόηση των ειδικών αναγκών αυτού του στόχου, ενημερώνοντας τις μελλοντικές δραστηριότητες του έργου, ιδίως την ανάπτυξη της εργαλειοθήκης **UNITY EUROPE (WP3)** και τις συστάσεις πολιτικής.

Μετά την ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, την περιγραφή ευκαιριών και συστημάτων υποστήριξης και την αξιολόγηση των προκλήσεων και των κύριων εμποδίων για την ένταξη, οι εταίροι έχουν εντοπίσει **8 συγκεκριμένους τομείς κατάρτισης** και σχετικά θέματα / δεξιότητες που θα χρησιμεύσουν ως οδικός χάρτης για την ανάπτυξη στοχευμένου εκπαιδευτικού περιεχομένου, διασφαλίζοντας ότι τα μαθήματα που προσφέρονται στο **ΠΕ3** είναι ιδιαίτερα συναφή και επιδραστικά:

1. Δικτύωση, επικοινωνία και μη τεχνικές δεξιότητες
2. Γλωσσική & Πολιτισμική Ικανότητα
3. Δημιουργία βιογραφικού σημειώματος συμβατού με την ΕΕ
4. Επιχειρηματική ικανότητα
5. Χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός
6. Ψηφιακός γραμματισμός

7. Ψυχική ευεξία
8. Νομικά Δικαιώματα, Εκπαίδευση και συμμετοχή στα κοινά/πολιτικά

Ποσοτικοί και Ποιοτικοί δείκτες για τους νέους μετανάστες

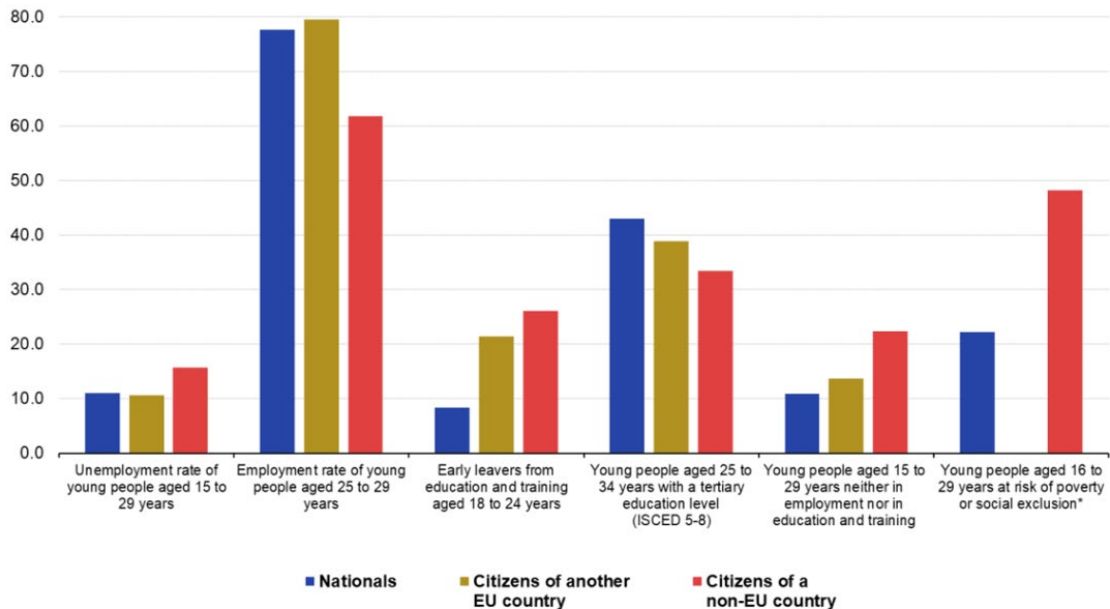
Αυτό το μέρος των εκθέσεων επισημαίνει τις βασικές δημογραφικές τάσεις, τις προκλήσεις στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη, καθώς και τις ξεχωριστές εμπειρίες των νέων μεταναστών στην Ευρώπη, με ιδιαίτερη έμφαση στη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία, την Κύπρο και την **Türkiye**, εφιστώντας την προσοχή στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πολίτες τρίτων χωρών.

Ευρωπαϊκό επίπεδο

Το 2023, περίπου 20,9 εκατομμύρια άνθρωποι που ζούσαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν πολίτες εκτός ΕΕ, ενώ άλλα 3,9 εκατομμύρια ήταν πολίτες διαφορετικών κρατών μελών της ΕΕ. Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις αλλοδαπών ήταν σε χώρες όπως η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία. Στις περισσότερες χώρες της ΕΕ, η πλειονότητα των αλλοδαπών προέρχονταν από χώρες εκτός της ΕΕ και τείνουν να είναι νεότεροι από τον μόνιμο πληθυσμό. Η διάμεση ηλικία των αλλοδαπών ήταν 36,5 έτη, σημαντικά νεότερη από τη διάμεση ηλικία των 45,7 ετών για τους εθνικούς πληθυσμούς (Eurostat, 2023).

Οι νέοι που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ιδίως εκείνοι που είτε έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό είτε έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό γονείς, αποτελούν ένα αυξανόμενο δημογραφικό στοιχείο στην ΕΕ. Αυτή η ομάδα αντιμετωπίζει **ξεχωριστές προκλήσεις, ειδικά στην εκπαίδευση**. Για παράδειγμα, οι νεαροί ενήλικες ηλικίας 25 έως 34 ετών με γονείς που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό είναι λιγότερο πιθανό να αποκτήσουν τριτοβάθμια εκπαίδευση σε σύγκριση με τους συνομηλικούς τους με γηγενείς γονείς. Επιπλέον, είναι πιθανότερο να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο και αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο να μην απασχολούνται ούτε να συμμετέχουν σε εκπαίδευση ή κατάρτιση.

Σχήμα 1: Επιλεγμένοι δείκτες ένταξης των νέων στην ΕΕ ανά ιθαγένεια, 2022

Πηγή: Eurostat, 2023

Οι εκπαιδευτικές ανισότητες συμβάλλουν στα **υψηλότερα ποσοστά ανεργίας τους**, καθώς οι νέοι πολίτες τρίτων χωρών αντιμετωπίζουν ανεργία σε ποσοστό **1,4** φορές υψηλότερο από τους νέους πολίτες της ΕΕ. Η απασχόληση και η οικονομική ασφάλεια είναι επίσης τομείς όπου η νεολαία εκτός ΕΕ αγωνίζεται, ιδίως σε περιόδους κρίσης. Τα στοιχεία από το **2019** έως το **2020** δείχνουν ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων για άτομα που έχουν γεννηθεί εκτός ΕΕ αυξήθηκαν σημαντικά σε σύγκριση με τους γηγενείς νέους κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, υποδεικνύοντας τη χαμηλότερη ανθεκτικότητα τους σε οικονομικούς κλυδωνισμούς (ΟΟΣΑ, 2024).

Μια άλλη ομάδα που αξίζει ιδιαίτερης προσοχής είναι οι **νεαροί πρόσφυγες**. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, υπάρχει αξιοσημείωτη έλλειψη λεπτομερών δεδομένων σχετικά με την ιδιαίτερη κατάστασή τους μόλις γίνουν **18** ετών και χάσουν την προστασία που παρέχεται στους ανηλίκους, καθώς είναι η κύρια εστίαση μόνο στους «ασυνόδευτους ανηλίκους». Το **2023** η ΕΕ έλαβε **1,14** εκατομμύρια αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τον υψηλότερο αριθμό των τελευταίων επτά ετών (ΕΥΑΑ, 2024). Οι συζητήσεις με πρόσφυγες από τη Μέση Ανατολή και την Αφρική αποκάλυψαν αντιλήψεις άνιστης μεταχείρισης, ιδίως σε σύγκριση με την υποστήριξη που παρέχεται στους Ουκρανούς πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν επωφεληθεί από ομαλότερες διαδικασίες ασύλου και ευκολότερη πρόσβαση στην εκπαίδευση και την απασχόληση (Δροσόπουλος, 2024). Όσον αφορά το καθεστώς των **ουκρανών μεταναστών**, η Επιτροπή (2024) ανέφερε τα ακόλουθα στοιχεία:

- Πάνω από 4,2 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν εγγραφεί για προσωρινή προστασία
- Σχεδόν 50.000 αιτήσεις ασύλου έχουν υποβληθεί από Ουκρανούς υπηκόους εντός της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2024)
- Περισσότεροι από 860.000 Ουκρανοί φοιτητές έχουν ενσωματωθεί στα κράτη μέλη

Γαλλία

Η μετανάστευση στη Γαλλία είναι ένα σύνθετο και δυναμικό φαινόμενο που αντικατοπτρίζει τον ποικίλο πληθυσμό της χώρας και τις εξελισσόμενες δημογραφικές τάσεις. Από το 2022, **οι μετανάστες αποτελούν λίγο περισσότερο από το 10% του πληθυσμού**, το οποίο μεταφράζεται σε περισσότερα από επτά εκατομμύρια άτομα που διαμένουν επίσημα στη χώρα. Συγκεκριμένα, περίπου 2,5 εκατομμύρια από αυτούς τους μετανάστες, ή το 35%, έχουν αποκτήσει τη γαλλική υπηκοότητα. Αυτή η στατιστική υπογραμμίζει τον σημαντικό αριθμό μεταναστών που έχουν ενσωματωθεί επιτυχώς στη γαλλική κοινωνία και έχουν αποκτήσει ιθαγένεια.

Η εξέταση της ηλικιακής κατανομής των μεταναστών αποκαλύπτει ένα ποικίλο δημογραφικό προφίλ. Το 2019, υπήρχαν περίπου 338.805 μετανάστες κάτω των 15 ετών, υποδεικνύοντας ένα δημογραφικό νεαρό μετανάστη που συμβάλλει στα εκπαιδευτικά και κοινωνικά συστήματα της χώρας. Επιπλέον, πάνω από τρία εκατομμύρια μετανάστες εμπίπτουν στην ομάδα ηλικίας εργασίας 25 έως 54 ετών, αντιπροσωπεύοντας σημαντικό μέρος του εργατικού δυναμικού και διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο στην οικονομική ζωτικότητα της χώρας.

Η κατανομή των φύλων μεταξύ των μεταναστών προσθέτει ένα άλλο επίπεδο σε αυτό το αφήγημα, αποκαλύπτοντας μια αξιοσημείωτη τάση όπου **οι γυναίκες αποτελούν σημαντικό μέρος του μεταναστευτικού πληθυσμού**. Αυτή η ανισορροπία μεταξύ των φύλων μπορεί να αποδοθεί σε διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών οικογενειακής επανένωσης και του αυξανόμενου αριθμού γυναικών που μεταναστεύουν ανεξάρτητα για εργασία ή εκπαίδευση. Αυτό αντανακλά τις ευρύτερες παγκόσμιες τάσεις στη μετανάστευση, όπου η κινητικότητα και η οικονομική συμμετοχή των γυναικών αυξάνονται.

Γεωγραφικά, οι μετανάστες στη Γαλλία είναι άνισα κατανομημένοι, με ορισμένες περιοχές να παρουσιάζουν υψηλότερες συγκεντρώσεις κατοίκων που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό. Η περιοχή Île-de-France, ιδιαίτερα το **διαμέρισμα Seine-Saint-Denis**, ξεχωρίζει ως μία από τις πιο εθνοτικά ποικίλες περιοχές, με σχεδόν το ένα τρίτο του πληθυσμού να είναι αλλοδαποί. Αυτή η περιοχή υπήρξε από καιρό κόμβος για τους μετανάστες λόγω των οικονομικών ευκαιριών και της ιστορικής σημασίας της ως πύλης για τους νεοεισερχόμενους. Επιπλέον, περιοχές όπως η λεκάνη του Παρισιού και περιοχές κοντά στα ελβετικά σύνορα έχουν μεταβεί από το να χαρακτηρίζονται κυρίως από τη μετανάστευση της Νότιας Ευρώπης και της Βόρειας Αφρικής σε μεγάλες διαφορές όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση των πληθυσμών τους. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει τις ευρύτερες τάσεις της

παγκοσμιοποίησης και την αυξανόμενη κινητικότητα των ανθρώπων από διάφορα μέρη του κόσμου.

Οι λόγοι για τη μετανάστευση στη Γαλλία ποικίλλουν, με την **οικογενειακή επανένωση και τις πανεπιστημιακές σπουδές να αποτελούν κυρίαρχα κίνητρα**. Το 2021, η **οικονομική μετανάστευση αντιπροσώπευε μόνο μια μειοψηφία** των εκδόσεων αδειών διαμονής. Όσοι βρίσκονται σε παράτυπες καταστάσεις αντιμετωπίζουν διάφορες επιλογές: μπορεί να συνεχίσουν να ζουν παράνομα, να επιστρέψουν οικειοθελώς στην πατρίδα τους, να επιλέξουν την υποβοηθούμενη επιστροφή ή να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο αναγκαστικής απέλασης.

Οι ανθρωπιστικοί λόγοι διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στις μεταναστευτικές τάσεις. Το 2021 εκδόθηκαν **σχεδόν 40.000 άδειες διαμονής για ανθρωπιστικούς σκοπούς**, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων που εγκατέλειψαν τις χώρες τους λόγω φόβου διώξεων ή συγκρούσεων και χρήζουν διεθνούς προστασίας. Η Γαλλική **Υπηρεσία Προστασίας των Προσφύγων και των Απάτριδων (OFPRA)** παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τις αιτήσεις ασύλου. Σε περίπτωση άρνησης χορήγησης ασύλου, μπορεί να χορηγηθεί επικουρική προστασία στα άτομα υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η οποία θα προσφέρει μια εναλλακτική μορφή προστασίας σε όσους διατρέχουν κίνδυνο. Η ένταξη των μεταναστών στη γαλλική κοινωνία περιλαμβάνει την αντιμετώπιση διαφόρων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων νομικών, κοινωνικών και οικονομικών εμποδίων. Η γαλλική κυβέρνηση, μαζί με διάφορες οργανώσεις, παρέχει υποστήριξη για τη διευκόλυνση αυτής της διαδικασίας. Προσφέρουν μαθήματα γλώσσας, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και βοήθεια με τη στέγαση και την υγειονομική περίθαλψη. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η ένταξη παραμένει ένα σύνθετο και πολύπλευρο ζήτημα, που επηρεάζεται από πολιτισμικές διαφορές, οικονομικές συνθήκες και κοινωνικές συμπεριφορές.

Για όσους αναζητούν πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις τάσεις και τα στατιστικά στοιχεία της μετανάστευσης, πόροι όπως το **International Migration Outlook 2023** του ΟΟΣΑ και οι εκθέσεις του **INSEE** για τους μετανάστες και τους απογόνους των μεταναστών στη Γαλλία παρέχουν ολοκληρωμένα δεδομένα και αναλύσεις απαραίτητες για την κατανόηση αυτών των πολύπλοκων δυναμικών.

Ισπανία

Από την 1η Ιανουαρίου 2023, η Ισπανία είχε πληθυσμό 48 εκατομμυρίων, με το 12,7% να είναι αλλοδαποί. Από αυτά τα 6 εκατομμύρια αλλοδαπούς, περίπου 1,27 εκατομμύρια ήταν ηλικίας 15-29 ετών, με μια μικρή πλειοψηφία ανδρών (51,5%).

Πίνακας 1: Κατανομή ηλικίας και φύλου μεταξύ των νεαρών μεταναστών έως την 1η Ιανουαρίου 2023

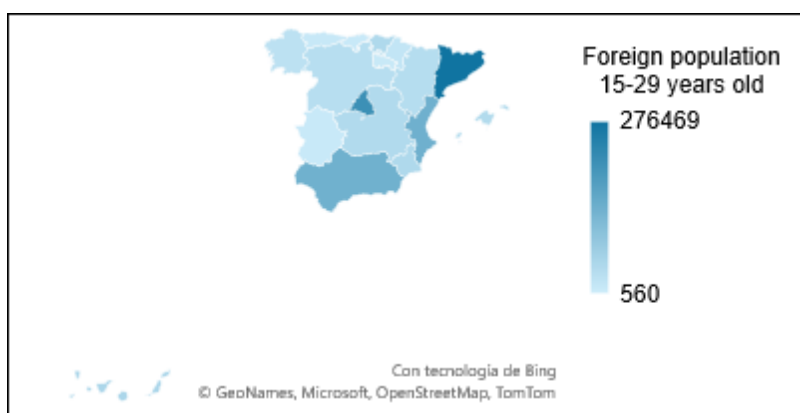
Ηλικία	Άτομα	Άνδρες	% Άνδρες	Γυναίκες	% Γυναίκες
15-19	280.805	150.569	53,6%	130.236	46,4%
20-24	414.920	217.443	52,4%	197.477	47,6%

25-29	574.001	285.751	49,8%	288.250	50,2%
Σύνολο (15-29)	1.269.726	653.763	51,5%	615.963	48,5%

Πηγή: *INE, 2024*

Οι νέοι μετανάστες συγκεντρώνονται κυρίως στην Καταλονία, την Ανδαλουσία, τη Βαλένθια και τη Μαδρίτη.

Σχήμα 2: Κατανομή ανά ισπανική περιφέρεια του αλλοδαπού πληθυσμού ηλικίας 15 έως 29 ετών την 1η Ιανουαρίου 2022

Πηγή: *INE, 2023*

Υπάρχουν περιορισμένα στοιχεία σχετικά με το νομικό καθεστώς αυτών των νεαρών μεταναστών, αν και **32.643** άτομα ηλικίας **20-29** ετών απέκτησαν ισπανική υπηκοότητα το **2023**. Οι μεγαλύτερες εθνικότητες μεταξύ των νέων μεταναστών είναι οι Μαροκινοί (**14,5%**), οι Κολομβιανοί (**10,1%**) και οι Ρουμάνοι (**8,4%**). Ο αλλοδαπός πληθυσμός από τις χώρες της Νότιας Αμερικής αντιπροσωπεύει το **29, 6%**, γεγονός που δείχνει ότι ένα μεγάλο μέρος των μεταναστών έχει ήδη βασικές γνώσεις της γλώσσας και όταν φτάνουν, χρειάζεται μόνο να προσαρμοστούν στην προφορά και την προφορά, καθώς και σε ορισμένες γραμματικές διαφορές, λεξιλόγιο και έθιμα.

Στην εκπαίδευση, οι νέοι μετανάστες αντιμετωπίζουν προκλήσεις. Υποεκπροσωπούνται στην ανώτερη εκπαίδευση και υπερεκπροσωπούνται στην επαγγελματική κατάρτιση, με ποσοστό εγγραφής στο σχολείο **24%** χαμηλότερο από τους γηγενείς Ισπανούς. Οι αλλοδαποί μαθητές είναι επίσης πιο πιθανό να εγκαταλείψουν και να επαναλάβουν βαθμούς, με ποσοστό εγκατάλειψης διπλάσιο από αυτό των Ισπανών συνομηλίκων τους (Mahía & Medina, 2022).

Στην αγορά εργασίας, οι νέοι μετανάστες αντιμετωπίζουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας (**23,4%**) σε σύγκριση με τους νέους Ισπανούς (**20,9%**), που συχνά εργάζονται στον τομέα της φιλοξενίας, του εμπορίου, της γεωργίας ή των κατασκευών (EFE, 2022). Συμπερασματικά, δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή σε

κοινωνικές δραστηριότητες και την αίσθηση του ανήκειν, καθώς οι εμπειρίες κάθε μετανάστη είναι πολύ υποκειμενικές. Ωστόσο, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η περαιτέρω έρευνα επί του θέματος.

Ιταλία

Από την 1η Ιανουαρίου 2024, ο πληθυσμός της Ιταλίας είναι **58,99** εκατομμύρια, με **5,3** εκατομμύρια ξένους πολίτες, που αποτελούν το **9%** του συνολικού πληθυσμού ([Integrazionemigranti.gov.it](https://www.integrazionemigranti.gov.it)). Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει μόνο εκείνους που είναι επίσημα εγγεγραμμένοι, ενώ εκτιμάται ότι **1** εκατομμύριο αλλοδαποί διαμένουν είτε μη εγγεγραμμένοι είτε παράτυπα. Οι κύριες χώρες προέλευσης των μεταναστών περιλαμβάνουν τη Ρουμανία, το Μαρόκο, την Αλβανία, την Κίνα και την Ουκρανία.

Η κατανομή των αλλοδαπών κατοίκων συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις βόρειες και κεντρικές περιοχές της Ιταλίας. Πάνω από το ένα τρίτο όλων των μεταναστών ζουν στα βορειοδυτικά, με τη Λομβαρδία να φιλοξενεί το μεγαλύτερο μερίδιο του ξένου πληθυσμού, ακολουθούμενη από το Λάτσιο και την Εμίλια-Ρομάνια. Συγκεκριμένα, η Εμίλια-Ρομάνια έχει το υψηλότερο ποσοστό μεταναστών σε σχέση με τον πληθυσμό της, ξεπερνώντας το **12%**. Μεταξύ **2010** και **2023**, ενώ ο συνολικός πληθυσμός της Ιταλίας μειώθηκε κατά **840.000**, ο ξένος πληθυσμός αυξήθηκε κατά **1,2** εκατομμύρια. Αυτή η αύξηση της μετανάστευσης αντιστάθμισε εν μέρει τη συρρίκνωση του γηγενούς πληθυσμού της Ιταλίας, ο οποίος μειώνεται λόγω των χαμηλών ποσοστών γεννήσεων. Η μετανάστευση κορυφώθηκε το **2017**, αλλά σημείωσε προσωρινή μείωση κατά τη διάρκεια της πανδημίας **COVID-19**. Ωστόσο, ανέκαμψε έντονα με **336.000** νέες αφίξεις το **2022** και **360.000** το **2023**, σημειώνοντας σημαντική άνοδο από τα προ πανδημίας επίπεδα.

Η κατανομή των φύλων μεταξύ των μεταναστών δείχνει μια μικρή πλειοψηφία γυναικών συνολικά, αν και **στη νεότερη ηλικιακή ομάδα (18-30), οι άνδρες υπερτερούν αριθμητικά των γυναικών**. Η μετανάστευση στην Ιταλία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις ευκαιρίες απασχόλησης και οι αλλοδαποί εργαζόμενοι συμβάλλουν σημαντικά στο εργατικό δυναμικό, αντιπροσωπεύοντας περίπου το **12%** του ΑΕΠ της Ιταλίας.

Διάγραμμα 3: Παρουσία αλλοδαπών νέων (18-30 ετών) στην Ιταλία, ανά φύλο και ηλικιακές ομάδες

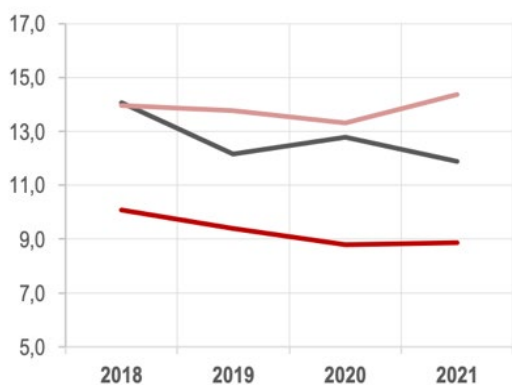
Age Group	Male	Female	Total
18-19	2,894,022	1,041	2,895,108
20-24	2,892,517	44,372	2,938,344
25-29	2,690,455	299,048	2,995,670
30	2,235,510	970,689	3,234,123

Πηγή: Ιδία επεξεργασία από στοιχεία της [ISTAT](https://www.istat.it), [Stranieri residenti al 1° gennaio](https://www.istat.it/it/stranieri-residenti-al-1-gennaio)

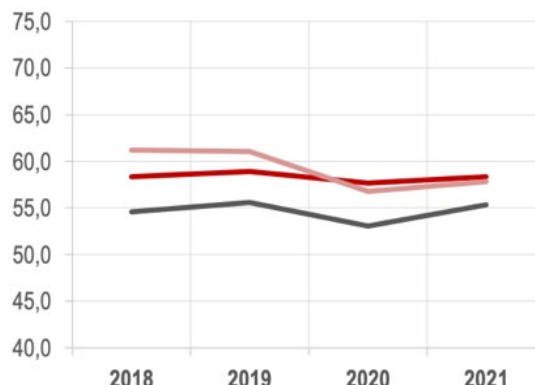
Ωστόσο, υπάρχουν αξιοσημείωτες προκλήσεις που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την απασχόληση. Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι στην Ιταλία είναι γενικά

λιγότερο μορφωμένοι από τους γηγενείς ομολόγους τους: το **54,1%** έχει μόνο δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε σύγκριση με το **10,1%** των μεταναστών που κατέχουν πανεπιστημιακό πτυχίο, έναντι **17,3%** για τους Ιταλούς. Ωστόσο, η **υπερειδίκευση** είναι ένα επίμονο ζήτημα, με το **73,6%** των εργαζομένων εκτός ΕΕ στην Ιταλία να απασχολούνται σε θέσεις εργασίας κάτω από τα προσόντα τους, σε σύγκριση με το **17,5%** των Ιταλών. Οι αλλοδαποί αντιμετωπίζουν **υψηλότερα ποσοστά ανεργίας**, αν και η συμμετοχή τους στην εργασία είναι υψηλή, με πολλούς να εργάζονται σε τομείς όπως η γεωργία, οι κατασκευές και οι υπηρεσίες χαμηλής ειδίκευσης. Αυτοί οι μετανάστες είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομία της Ιταλίας, ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις ένταξης, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε καλύτερες ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Διάγραμμα 4: Επίπεδο απασχόλησης

Διάγραμμα 5: Επίπεδο ανεργίας

— Italiani dalla nascita — Naturalizzati — Stranieri

Πηγή: [Αλλοδαποί και πολιτογραφημένοι πολίτες στην αγορά εργασίας](#)

Συνολικά, η μετανάστευση στην Ιταλία είναι ένα αναπτυσσόμενο φαινόμενο με σημαντική οικονομική συμβολή, ιδίως από νεότερους μετανάστες. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της ένταξής τους και την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού τους στο ιταλικό εργατικό δυναμικό.

Κύπρος

Η Κύπρος έχει δει μια αξιοσημείωτη αύξηση του μεταναστευτικού πληθυσμού της τις τελευταίες δύο δεκαετίες, με τους μετανάστες να αντιπροσωπεύουν τώρα περίπου το **16-18%** του συνολικού πληθυσμού, με ένα αξιοσημείωτο ποσοστό από χώρες εκτός ΕΕ όπως η Συρία, ο Λίβανος, οι Φιλιππίνες και το Βιετνάμ. Στον πληθυσμό των μεταναστών, **οι νέοι ηλικίας 18-30 ετών αντιπροσωπεύουν περίπου το 20-25%**. Αυτή η ηλικιακή ομάδα είναι ιδιαίτερα κινητική, αναζητώντας συχνά καλύτερες οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες.

Όσον αφορά την απασχόληση, οι νέοι μετανάστες βρίσκουν κυρίως εργασία σε **τομείς χαμηλής ειδίκευσης**, όπως η φιλοξενία, οι κατασκευές, η γεωργία και οι οικιακές

υπηρεσίες. Παρά το σημαντικό ποσοστό απασχόλησης, οι νέοι μετανάστες αντιμετωπίζουν **επισημασμένες συνθήκες εργασίας**. Συγκεκριμένα, το ποσοστό απασχόλησής τους είναι ελαφρώς χαμηλότερο από αυτό των Κυπρίων ομολόγων τους. Το ποσοστό ανεργίας των νέων μεταναστών είναι υψηλότερο από εκείνο του γηγενούς πληθυσμού, ενώ **οι νέες γυναίκες από οικογένειες μεταναστών αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά ανεργίας**.

Μια σημαντική πρόκληση για πολλούς νέους μετανάστες είναι τα **υπερβολικά προσόντα**. Περίπου το **40-50%** των νέων μεταναστών στην Κύπρο κατέχουν προσόντα που υπερβαίνουν τις απαιτήσεις της εργασίας τους, κυρίως λόγω της μη αναγνώρισης των εκπαιδευτικών τους διαπιστευτηρίων λόγω γραφειοκρατικών εμποδίων ή γλωσσικών φραγμών. Το μορφωτικό επίπεδο των νέων μεταναστών αποκαλύπτει έντονες ανισότητες. **Τα υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου** είναι διαδεδομένα, με μελέτες να δείχνουν ότι τα ποσοστά εγκατάλειψης μεταξύ των νέων μεταναστών εκτός ΕΕ μπορούν να φτάσουν το **25-30%**, σε σύγκριση με το **10-15%** για τους γηγενείς Κύπριους μαθητές. Επιπλέον, περίπου το **20-30%** των νέων μεταναστών έχουν μόνο βασικά επίπεδα εκπαίδευσης, γεγονός που περιορίζει σοβαρά τις προοπτικές απασχόλησής τους.

Οι συνθήκες στέγασης για τους νέους μετανάστες είναι ανησυχητικές, με περίπου το **30-35%** να ζει σε υπερπλήρη καταλύματα, σε πλήρη αντίθεση με το **10-15%** του τοπικού πληθυσμού. Οι οικονομικοί περιορισμοί συμβάλλουν σε αυτό το ζήτημα, καθώς οι χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας καθιστούν δύσκολο για αυτούς να αντέξουν οικονομικά την ποιοτική στέγαση. **Η κοινωνική ένταξη** θέτει πρόσθετες προκλήσεις, καθώς πολλοί νέοι μετανάστες βιώνουν πολιτισμική απομόνωση και κοινωνικό αποκλεισμό. Η έλλειψη πρόσβασης στα κοινωνικά δίκτυα περιπλέκει περαιτέρω την ικανότητά τους να πλοηγούνται στα εκπαιδευτικά συστήματα, τις αγορές εργασίας και τις κοινωνικές υπηρεσίες. **Οι προκλήσεις ψυχικής υγείας** είναι επίσης διαδεδομένες, με τους νέους μετανάστες να αναφέρουν συναισθήματα κατάθλιψης, άγχους και απελπισίας λόγω μεταναστευτικού τραύματος, κοινωνικής απομόνωσης και οικονομικού στρες. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας είναι περιορισμένη, επιδεινώνοντας περαιτέρω αυτά τα ζητήματα.

Τουρκία

Η **Türkiye** φιλοξενεί πάνω από **5 εκατομμύρια** αλλοδαπούς, με σημαντική μερίδα νέων μεταναστών ηλικίας **18-30** ετών. Η μεγαλύτερη ομάδα μεταξύ αυτών είναι Σύριοι υπό προσωρινή προστασία, ακολουθούμενοι από Ιρακινούς, Τουρκμένους, Ιρανούς και Ουζμπέκους. Οι αστικές περιοχές είναι πρωταρχικοί προορισμοί, με την Κωνσταντινούπολη να φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό ξένων κατοίκων με **684.054**, ακολουθούμενη από την Άγκυρα και την Αττάλεια.

Οι νέοι μετανάστες εμφανίζουν **ισορροπημένη κατανομή των φύλων** με ελαφρά ανδρική υπεροχή, κυρίως λόγω των ευκαιριών απασχόλησης. Το νομικό καθεστώς τους **ποικίλλει**: πολλοί Σύριοι βρίσκονται υπό προσωρινή προστασία, ενώ οι μετανάστες από την Κεντρική Ασία διαθέτουν συνήθως βίζα εργασίας ή φοιτητική βίζα. Ωστόσο,

σημαντικός αριθμός μεταναστών, ιδίως από το Αφγανιστάν και την Αφρική, εξακολουθούν να μην διαθέτουν επίσημα έγγραφα, περιπλέκοντας την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες.

Η επάρκεια της τουρκικής γλώσσας ποικίλλει, με πολλούς Σύριους και Κεντροασιάτες να βελτιώνονται μέσω προγραμμάτων ένταξης, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν γλωσσικά εμπόδια για τους μη τουρκόφωνους, επηρεάζοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την απασχόληση. **Το εκπαιδευτικό υπόβαθρο διαφέρει επίσης σημαντικά:** πολλοί Σύριοι και Αφγανοί έχουν διακόψει τη σχολική φοίτηση λόγω συγκρούσεων, ενώ οι μετανάστες από το Αζερμπαϊτζάν έρχονται συχνά για τριτοβάθμια εκπαίδευση, με αποτέλεσμα καλύτερες προοπτικές απασχόλησης.

Η ανεργία μεταξύ των νέων μεταναστών είναι ιδιαίτερα υψηλή. Οι περισσότεροι βρίσκουν εργασία σε τομείς χαμηλής ειδίκευσης όπως οι κατασκευές, η γεωργία και οι υπηρεσίες, συχνά σε άτυπες θέσεις εργασίας που στερούνται ασφάλειας και νομικής προστασίας. Η κοινωνική και πολιτιστική συμμετοχή ποικίλλει, και παρόλο που πολλοί συμμετέχουν σε κοινοτικές δραστηριότητες, ο αποκλεισμός και οι διακρίσεις εμποδίζουν την πλήρη ένταξη. Το νομικό καθεστώς, οι γλωσσικές δεξιότητες και η κοινωνική ένταξη επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την αίσθηση του ανήκειν και την ένταξή τους στην τουρκική κοινωνία.

Οδηγοί, ευκαιρίες και σύστημα υποστήριξης

Η ακόλουθη παράγραφος διερευνά τις πολιτικές, τις πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα προγράμματα που εστιάζουν στη νεολαία και την ισχύ των συστημάτων κοινωνικής στήριξης που έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση των αναγκών των νέων μεταναστών σε ολόκληρη την Ευρώπη και εντός των χωρών εταίρων.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Τον Νοέμβριο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το «**Σχέδιο δράσης για την ένταξη και την ένταξη 2021-2027**», με στόχο την προώθηση της ένταξης μέσω της συνεργασίας μεταξύ μεταναστών, τοπικών κοινοτήτων, εργοδοτών, κοινωνίας των πολιτών και κυβερνήσεων. Το σχέδιο αυτό επικεντρώνεται στη στοχευμένη στήριξη σε όλα τα στάδια της ένταξης, με βασικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η εκμάθηση γλωσσών και η κοινωνική ένταξη να διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο.

Η ΕΕ στηρίζει τις προσπάθειες αυτές, ιδίως μέσω του **Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)**, το οποίο, με προϋπολογισμό **9,88** δισ. ευρώ, βοηθά τις χώρες να ενισχύσουν τη διαχείριση της μετανάστευσης και να μοιραστούν τις αρμοδιότητές τους. Το TAME χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες όπως προγράμματα πρώιμης ένταξης, εκπαίδευση, εκμάθηση γλωσσών και επαγγελματική κατάρτιση για υπηκόους τρίτων χωρών, ιδίως όσους βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Τον Νοέμβριο του 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε επίσης μια «**δέσμη μέτρων για την κινητικότητα δεξιοτήτων και ταλέντων**» με σκοπό την προσέλκυση ξένων ταλέντων, τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και τη μείωση των εμποδίων στις διεθνείς προσλήψεις. Εργαλεία όπως **το εργαλείο SkillsOVATE** και το **έργο ENIC-NARIC** υποστηρίζουν αυτούς τους στόχους εντοπίζοντας κενά δεξιοτήτων και παρέχοντας καθοδήγηση σχετικά με την αναγνώριση ξένων προσόντων.

Σημαντικό αντίκτυπο έχει, φυσικά, το **πρόγραμμα Erasmus+** που διευκολύνει την ένταξη των νέων μεταναστών μέσω της εκμάθησης γλωσσών, της πολιτιστικής εμπέρισης και της δημιουργίας διεθνών δικτύων. Προωθεί την κοινωνική ένταξη ενθαρρύνοντας τους μετανάστες να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που προωθούν τη συμμετοχή στα κοινά και την αμοιβαία κατανόηση, μειώνοντας έτσι τα κοινωνικά εμπόδια. Επιπλέον, η ΕΕ έχει λάβει μέτρα για τη στήριξη των Ουκρανών προσφύγων μέσω της **πλατφόρμας αλληλεγγύης**, η οποία δρομολογήθηκε ως απάντηση στον πόλεμο και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το άσυλο, την απασχόληση και την εκπαίδευση. Παρόμοιοι διαδικτυακοί πόροι είναι διαθέσιμοι για μετανάστες όλων των εθνικοτήτων μέσω της **διαδικτυακής πύλης της ΕΕ για τη μετανάστευση**, προσφέροντας πρακτικές πληροφορίες για όσους επιθυμούν να μετακινηθούν στην ΕΕ.

Γαλλία

Η κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των νέων μεταναστών στη Γαλλία αντιμετωπίζεται μέσω ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής που τονίζει τη σημασία της υποδοχής διαφορετικών πληθυσμών. Αυτό το γαλλικό μοντέλο ένταξης δεν επιδιώκει μόνο να παρέχει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στους πολίτες μεταναστευτικής

καταγωγής, αλλά στοχεύει επίσης στην προώθηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς. Εστιάζοντας σε μη προνομιούχες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των νέων μεταναστών, οι πολιτικές ενθαρρύνουν τη συμβολή τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινότητα.

Από εκπαιδευτική άποψη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει τη Γαλλία στην ένταξη των μεταναστών στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισής της. Αυτό περιλαμβάνει διάφορες πρωτοβουλίες που εκτείνονται από την προσχολική ηλικία έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκμάθηση γλωσσών, απαραίτητη για την κοινωνική ένταξη. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες για την αναγνώριση των αλλοδαπών προσόντων, διευκολύνοντας την ομαλότερη μετάβαση στη γαλλική αγορά εργασίας. Τα κονδύλια της ΕΕ διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη χρηματοδότηση αυτών των προγραμμάτων εκπαιδευτικής ένταξης. Οι πολιτικές της Γαλλίας για τη νεολαία έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι διατομεακές και να προωθούν εταιρικές σχέσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων καθώς επιδιώκουν την αυτονομία. Οι πολιτικές αυτές περιλαμβάνουν ποικίλες δράσεις που στηρίζουν την ανάπτυξη, τη συμμετοχή των νέων στα κοινά, την εκπαίδευση, την παροχή συμβουλών, την κατάρτιση και την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, ιδίως για τους νέους μετανάστες. Στόχος τους είναι να διασφαλίσουν ότι όλοι οι νέοι, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους, έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες που τους επιτρέπουν να οικοδομήσουν ένα επιτυχημένο μέλλον.

Πολλές οργανώσεις στη Γαλλία παρέχουν κρίσιμη υποστήριξη σε νέους μετανάστες, προσφέροντας νομική, κοινωνική και διοικητική βοήθεια. Για παράδειγμα, το **Bureau d'Accueil et d'Accompagnement des Migrants (BAAM)** προσφέρει δωρεάν νομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, βοηθώντας τους μετανάστες να έχουν πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, τις ευκαιρίες απασχόλησης και τα μαθήματα γαλλικής γλώσσας - βασικά στοιχεία για την επιτυχή ένταξη. Τα κοινωνικά δίκτυα και τα συστήματα υποστήριξης για τους νέους μετανάστες είναι ισχυρά, με πολλές ΜΚΟ και ομάδες βοήθειας να παρέχουν βασικές υπηρεσίες όπως τρόφιμα, ρούχα, στέγαση και νομικές συμβουλές. Οργανώσεις όπως η **La Cimade** και η **Gisti** προσφέρουν νομική βοήθεια και βοήθεια στις διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την εδραίωση της σταθερότητας στο νέο τους περιβάλλον.

Συνοψίζοντας, η Γαλλία έχει αναπτύξει μια δομημένη προσέγγιση για την ένταξη των νέων μεταναστών στην κοινωνία, εξοπλίζοντάς τους με τα απαραίτητα εργαλεία και υποστήριξη για να ευδοκιμήσουν κοινωνικά και επαγγελματικά. Μέσω ολοκληρωμένων πολιτικών, εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών και ισχυρών δικτύων υποστήριξης, οι νέοι μετανάστες έχουν την ευκαιρία να γίνουν ενεργοί συνεισφέροντες στη γαλλική κοινωνία, προωθώντας ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς όπου όλοι μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Ισπανία

Η Ισπανία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη στήριξη της ένταξης των νεαρών μεταναστών μέσω πολιτικών όπως ο ολοκληρωμένος νόμος **15/2022** για την ίση μεταχείριση και το **στρατηγικό πλαίσιο για την ιθαγένεια και την ένταξη (2023-2027)**. Οι πρωτοβουλίες αυτές ευθυγραμμίζονται με τα σχέδια της ΕΕ και αφορούν

βασικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η στέγαση και η νομική προστασία κατά των διακρίσεων. Το πλαίσιο δίνει έμφαση στη γλωσσική επάρκεια, την επαγγελματική κατάρτιση και την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες, προωθώντας μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς.

Το Εθνικό Ταμείο Ένταξης (FAMI) υποστηρίζει τις τοπικές κυβερνήσεις στην προσαρμογή των έργων στις ανάγκες των μεταναστών, τη χρηματοδότηση μαθημάτων γλώσσας, την κατάρτιση στην απασχόληση και τις πολιτιστικές δραστηριότητες. Η Ισπανία συμμετέχει επίσης στην **πρωτοβουλία της ΕΕ για την απασχόληση των νέων** και **στα προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία**, παρέχοντας τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας και κατάρτιση για να βοηθήσει τους νέους μετανάστες να εισέλθουν στο εργατικό δυναμικό.

Περιφερειακά προγράμματα, όπως το **Barcelona Activa**, συμπληρώνουν τις εθνικές προσπάθειες προσφέροντας εξειδικευμένες υπηρεσίες, όπως κατάρτιση για την επιχειρηματικότητα και εκκόλαψη επιχειρήσεων. Επιπλέον, οι ΜΚΟ και οι τοπικές οργανώσεις παρέχουν κρίσιμη κοινωνική και νομική υποστήριξη, ειδικά σε αστικές περιοχές όπως η Βαρκελώνη, η Μαδρίτη και η Βαλένθια, όπου οι μεταναστευτικοί πληθυσμοί είναι υψηλότεροι. Αντίθετα, **οι αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν συχνά προκλήσεις** λόγω λιγότερων πόρων και περιορισμένης πρόσβασης σε προγράμματα ένταξης.

Συνολικά, οι πολιτικές της Ισπανίας, σε συνεργασία με την ΕΕ, τις ΜΚΟ και τις τοπικές κυβερνήσεις, αποσκοπούν στη διασφάλιση της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των νέων μεταναστών, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την υποστήριξη της κοινότητας.

Ιταλία

Η Ιταλία έχει εφαρμόσει διάφορες πολιτικές και πρωτοβουλίες με στόχο την ένταξη των μεταναστών στον κοινωνικοοικονομικό ιστό της. Μια βασική πολιτική είναι ο «**Χάρτης Αξιών της Ιθαγένειας και της Ένταξης**», που θεσπίστηκε το 2007 και χρησιμεύει ως πλαίσιο για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την ένταξη των μεταναστών, σεβόμενος παράλληλα τόσο την πολιτιστική πολυμορφία όσο και τις κοινές κοινωνικές αξίες.

Ένα άλλο σημαντικό μέτρο είναι η «**Συμφωνία Ένταξης**» που θεσπίστηκε το 2009, η οποία απαιτεί από τους νεοαφιχθέντες μετανάστες να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ένταξη στην ιταλική κοινωνία. Η συμφωνία περιλαμβάνει μαθήματα γλώσσας και αγωγής του πολίτη, με τους μετανάστες να αναμένεται να συγκεντρώσουν μονάδες σε διάστημα δύο ετών (όχι λιγότερες από **30** μονάδες με **16** να εκχωρούνται κατόπιν συνδρομής). Η μη εκπλήρωση των απαιτήσεων ένταξης μπορεί να οδηγήσει σε κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένης της απέλασης.

Η Ιταλία έχει επίσης υλοποιήσει διάφορα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως το **Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF)** και τα **Επαρχιακά**

Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (CPIA), σχεδιασμένα τόσο για Ιταλούς όσο και για αλλοδαπούς πολίτες που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους. Τα προγράμματα αυτά προσφέρουν μαθήματα γλώσσας και επαγγελματική κατάρτιση για να βοηθήσουν τους μετανάστες να ενταχθούν επαγγελματικά και κοινωνικά. Άλλες πρωτοβουλίες σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνουν:

- Το **πρόγραμμα Διαδρομές Κατάρτισης και Ένταξης Νέων Μεταναστών**, που ξεκίνησε το 2016 και υποστηρίζει τους ασυνόδετους ανηλίκους που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση, προσφέροντας οικονομική στήριξη για πρακτική άσκηση και τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας.
- Το **έργο ΡΥΟΙ** επικεντρώνεται σε ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των μεταναστών και στοχεύει σε 4.500 ευκαιρίες εργασίας για νέους μετανάστες.

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες αυτές, οι πολιτικές ένταξης της Ιταλίας **παραμένουν κατακερματισμένες και στερούνται συγκεντρωτισμού**. Ενώ υπάρχουν εθνικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες, γραφειοκρατικά εμπόδια και ασυνεπής διαθεσιμότητα προγραμμάτων εμποδίζουν την πλήρη ένταξη των νέων μεταναστών, ιδίως των νέων ενηλίκων. Για να καλυφθεί αυτό το κενό, **μη κυβερνητικές οργανώσεις** όπως η **CESVI** και η **Save the Children Italia** διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην παροχή επαγγελματικής κατάρτισης και υποστήριξης σε τοπικό επίπεδο, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την αντιμετώπιση των μοναδικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νέοι αλλοδαποί ενήλικες.

Κύπρος

Οι κύριοι παράγοντες για τους νέους μετανάστες που έρχονται στην Κύπρο μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε τρεις κύριους τομείς.

1. **Η οικονομική μετανάστευση** διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, καθώς η ζήτηση εργατικού δυναμικού σε τομείς όπως οι κατασκευές, η γεωργία, η φιλοξενία και οι οικιακές υπηρεσίες προσελκύει πολλούς νέους, ιδίως από χώρες εκτός ΕΕ. Αυτοί οι νέοι μετανάστες συχνά αναζητούν καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης και μεγαλύτερη οικονομική σταθερότητα.
2. **Η πολιτική αστάθεια** και οι συγκρούσεις συμβάλλουν στην εισροή προσφύγων και αιτούντων άσυλο, ιδίως από περιοχές όπως η Συρία και ο Λίβανος. Οι νεαροί μετανάστες που φθάνουν από αυτές τις ζώνες συγκρούσεων συχνά διαθέτουν λίγους πόρους, καθιστώντας την επείγουσα ανάγκη τους για κοινωνική και οικονομική ένταξη πρωταρχικής σημασίας.
3. **Οι εκπαιδευτικές φιλοδοξίες** προσελκύουν επίσης ορισμένους νέους στην Κύπρο, όπου αναζητούν τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ένα σταθερό περιβάλλον. Η συμμετοχή της χώρας στην ΕΕ και το εύρωστο σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενισχύουν την ελκυστικότητά της σε φοιτητές τόσο από χώρες της ΕΕ όσο και από τρίτες χώρες.

Παρά τις προκλήσεις, υπάρχουν αξιοσημείωτες ευκαιρίες για τους νέους μετανάστες στην Κύπρο, ιδιαίτερα στην απασχόληση και την εκπαίδευση. Η κυπριακή οικονομία συνεχίζει να δημιουργεί θέσεις εργασίας σε βασικούς τομείς, ιδιαίτερα στον τομέα της φιλοξενίας και του τουρισμού. Αυτοί οι τομείς όχι μόνο παρέχουν οικονομική σταθερότητα, αλλά χρησιμεύουν επίσης ως οδοί κοινωνικής ένταξης, επιτρέποντας στους νέους μετανάστες να δημιουργήσουν συνδέσεις με την τοπική κοινότητα.

Οι εκπαιδευτικές ευκαιρίες αφθονούν, με πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσβάσιμα τόσο σε υπηκόους της ΕΕ όσο και σε υπηκόους τρίτων χωρών. Οι νέοι μετανάστες μπορούν να εγγραφούν σε διάφορα προγράμματα, ιδιαίτερα σε τομείς όπως οι επιχειρήσεις, η πληροφορική και η διαχείριση της φιλοξενίας, τα οποία είναι περιζήτητα στην κυπριακή αγορά εργασίας. Επιπλέον, τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης προσφέρουν εναλλακτικές διαδρομές για όσους ενδέχεται να μην ακολουθήσουν παραδοσιακές ακαδημαϊκές διαδρομές, εξοπλίζοντάς τους με εμπορεύσιμες δεξιότητες στον τομέα των κατασκευών, της υγειονομικής περίθαλψης και της πληροφορικής. Υπάρχουν επίσης επιχειρηματικές ευκαιρίες, καθώς η Κύπρος υποστηρίζει διάφορα προγράμματα που παρέχουν χρηματοδότηση και καθοδήγηση σε νέους που επιθυμούν να ξεκινήσουν τις επιχειρήσεις τους. Ενώ οι νέοι μετανάστες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις, όπως η περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, οι πρωτοβουλίες που υποστηρίζονται από την κυβέρνηση και την ΕΕ δημιουργούν μονοπάτια προς την αυτοαπασχόληση για όσους έχουν επιχειρηματικές φιλοδοξίες.

Η Κύπρος έχει δημιουργήσει ένα πολύπλευρο σύστημα υποστήριξης που έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους νέους μετανάστες στο ταξίδι ένταξής τους. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει τόσο κυβερνητικές πρωτοβουλίες όσο και προσπάθειες από μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) που εργάζονται επί τόπου για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των μεταναστών. Το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη των Υπηκόων Τρίτων Χωρών** περιγράφει στρατηγικές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την υγειονομική περίθαλψη και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Μια κρίσιμη πτυχή αυτού του σχεδίου περιλαμβάνει την παροχή μαθημάτων ελληνικής γλώσσας, καθώς η επάρκεια της τοπικής γλώσσας είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία στο σχολείο και την εξασφάλιση απασχόλησης. Ενώ οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες είναι ζωτικής σημασίας, **οι ΜΚΟ** διαδραματίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο στη διαδικασία ένταξης. Οργανώσεις όπως η Κάριτας Κύπρου και η ΚΙΣΑ (Κίνηση για Ισότητα, Στήριξη και Αντιρατσισμό) προσφέρουν μαθήματα γλώσσας, νομικές συμβουλές και διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μεταναστών. Πολλές ΜΚΟ παρέχουν προγράμματα καθοδήγησης που βοηθούν τους νέους μετανάστες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της προσαρμογής στο νέο τους περιβάλλον, βοηθώντας τους να δημιουργήσουν δίκτυα, να μάθουν για τον κυπριακό πολιτισμό και να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες.

Τουρκία

Η Τουρκία έχει εφαρμόσει μια σειρά πολιτικών για τη στήριξη της ένταξης των νέων μεταναστών, ιδίως των Σύριων προσφύγων, στην κοινωνία και το εργατικό δυναμικό. Οι

προσπάθειες αυτές αποτελούν μέρος ενός ολοκληρωμένου πλαισίου μεταναστευτικής πολιτικής που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς όπως τα Ηνωμένα Έθνη και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι βασικές πρωτοβουλίες επικεντρώνονται στις ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης για τους νέους μετανάστες.

Η εκπαίδευση βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της Τουρκίας, με προγράμματα που παρέχουν μαθήματα γλωσσών και επαγγελματική κατάρτιση με στόχο τη βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και της γλωσσικής επάρκειας. Ειδικά προγράμματα, όπως η **υπό όρους μεταφορά μετρητών για την εκπαίδευση (CCTE)**, ενθαρρύνουν τη σχολική φοίτηση των νεαρών προσφύγων από τη Συρία. Άλλες στοχευμένες πρωτοβουλίες, όπως τα **προγράμματα νέων συριακών επιχειρήσεων**, προσφέρουν επιχειρηματική κατάρτιση για να βοηθήσουν τους νέους Σύριους να ξεκινήσουν επιχειρήσεις και να συμβάλουν στην οικονομία.

Κυβερνητικοί φορείς όπως η **Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης της Μετανάστευσης (DGMM*** και οργανισμοί όπως η **Τουρκική Ερυθρά Ημισέληνος** παρέχουν βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, της νομικής συνδρομής και των εκπαιδευτικών πόρων. Προγράμματα όπως το **"My Business Partner"** προσφέρουν καθοδήγηση και κατάρτιση επιχειρηματικών δεξιοτήτων για να βοηθήσουν τους νέους μετανάστες να έχουν πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους. Η διαδικασία ένταξης υποστηρίζεται περαιτέρω από ισχυρά κοινωνικά δίκτυα που διευκολύνονται από κυβερνητικές υπηρεσίες, ΜΚΟ και τοπικούς δήμους, οι οποίοι διοργανώνουν κοινοτικές εκδηλώσεις και πολιτιστικές δραστηριότητες για να βοηθήσουν τους νέους μετανάστες να δημιουργήσουν κοινωνικές σχέσεις και να καλλιεργήσουν την αίσθηση του ανήκειν.

Αξιολόγηση των προκλήσεων και του χάσματος δεξιοτήτων

Τα ευρήματα σε διάφορες χώρες αποκαλύπτουν ένα κοινό σύνολο προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων των γλωσσικών φραγμών, των κενών δεξιοτήτων και των πολιτιστικών/νομικών εμποδίων. Αν και το συγκεκριμένο πλαίσιο μπορεί να διαφέρει, ορισμένα βασικά θέματα επαναλαμβάνονται μεταξύ των χωρών εταίρων και στην ΕΕ. Τα ζητήματα αυτά εμποδίζουν πρωτίστως την εκπαιδευτική, κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των νέων μεταναστών, επηρεάζοντας την ικανότητά τους να συνεισφέρουν πλήρως στις κοινωνίες υποδοχής τους.

Η γλώσσα εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην ένταξη των νέων μεταναστών, ιδίως των προσφύγων, οι οποίοι συχνά αγωνίζονται να επιτύχουν την επάρκεια που απαιτείται για την εκπαίδευση και την απασχόληση στις χώρες υποδοχής τους. Ενώ πολλές κυβερνήσεις και ΜΚΟ προσφέρουν γλωσσικά προγράμματα, οι πρωτοβουλίες αυτές συχνά στερούνται ποιότητας και προσβασιμότητας, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, αφήνοντας πολλούς νέους μετανάστες χωρίς βασικές γλωσσικές δεξιότητες. Ωστόσο, αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ότι η γλωσσική επάρκεια από μόνη της δεν εγγυάται την επιτυχή ένταξη. Πολλοί γηγενείς πολίτες με διαφορετικά επίπεδα γλωσσικών ικανοτήτων απολαμβάνουν πλήρη πολιτικά δικαιώματα, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ένταξη περιλαμβάνει ευρύτερο φάσμα παραγόντων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στα κοινωνικά δίκτυα, των ευκαιριών απασχόλησης και της πολιτισμικής προσαρμογής (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2024). Ως εκ τούτου, ενώ η αντιμετώπιση των γλωσσικών εμποδίων είναι ζωτικής σημασίας, οι πολιτικές ένταξης πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη αυτούς τους άλλους κοινωνικούς, οικονομικούς και νομικούς παράγοντες για την αποτελεσματική στήριξη των νέων μεταναστών.

Στην **εκπαίδευση**, οι νέοι μετανάστες αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις. Πολλοί εισέρχονται στο σύστημα με κενά στην εκπαίδευσή τους λόγω της μετανάστευσης, συχνά **εγκαταλείποντας το σχολείο σε υψηλότερα ποσοστά** από τους γηγενείς μαθητές. Η έλλειψη προσαρμοσμένης υποστήριξης, όπως η γλωσσική βοήθεια, επιδεινώνει τις δυσκολίες τους, οδηγώντας σε χαμηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις. Αυτό είναι ένα κοινό ζήτημα σε χώρες όπως η Ισπανία, η Κύπρος και η Ιταλία, όπου οι μετανάστες μαθητές αγωνίζονται να προσαρμοστούν στα νέα προγράμματα σπουδών και τα πολιτιστικά πρότυπα. Ακόμη και εκείνοι που ολοκληρώνουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση συχνά δυσκολεύονται να συνεχίσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση λόγω οικονομικών περιορισμών, γλωσσικών ζητημάτων ή γραφειοκρατικών εμποδίων.

Γενικά, υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων που διαθέτουν και των απαιτήσεων της τοπικής αγοράς εργασίας. Στις περισσότερες χώρες, οι μετανάστες έχουν **περισσότερα προσόντα** για τις θέσεις εργασίας που κατέχουν, εργαζόμενοι σε τομείς όπως η γεωργία, η φιλοξενία ή οι οικιακές υπηρεσίες, παρά το γεγονός ότι διαθέτουν επαγγελματικά προσόντα. Σε ολόκληρη την ΕΕ το 2021, το ποσοστό υπερειδίκευσης ήταν 39,6 % για τους πολίτες τρίτων χωρών, σε σύγκριση με 20,8 % για τους πολίτες της ΕΕ (ΟΟΣΑ, 2023). Οι γραφειοκρατικές δυσκολίες στην **αναγνώριση των ξένων**

προσόντων είναι διάχυτες, αναγκάζοντας συχνά τους μετανάστες να αποδεχθούν θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης. Το ζήτημα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στην Ιταλία, την Κύπρο και την **Türkiye**, όπου η διαδικασία αναγνώρισης ξένων πτυχίων είναι περίπλοκη και δαπανηρή, με αποτέλεσμα την υποαπασχόληση.

Επιπλέον, ο **ψηφιακός γραμματισμός** αναγνωρίζεται ως σημαντικό κενό για τους νέους μετανάστες, ιδίως εκείνους που προέρχονται από χώρες εκτός ΕΕ. Τα κενά στις ψηφιακές δεξιότητες μπορεί να διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τη χώρα προέλευσης, καθώς η πρόσβαση στην ψηφιακή εκπαίδευση και τεχνολογία συχνά διαμορφώνεται από παράγοντες όπως οι τοπικές οικονομίες, τα εκπαιδευτικά συστήματα και οι υποδομές. Σε ολόένα και πιο ψηφιακές οικονομίες, όπως αυτές της Κύπρου και της Γαλλίας, η έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων περιορίζει τις ευκαιρίες για θέσεις εργασίας υψηλότερης ειδίκευσης, ιδίως σε τομείς όπως η πληροφορική, ο χρηματοπιστωτικός τομέας και οι επιχειρηματικές υπηρεσίες. Αυτό το ψηφιακό χάσμα όχι μόνο εμποδίζει την επαγγελματική εξέλιξη, αλλά περιορίζει επίσης την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και πληροφορίες, περιθωριοποιώντας περαιτέρω τους νέους μετανάστες. Η αντιμετώπιση αυτών των ανισοτήτων είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους, μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στην ψηφιακή οικονομία.

Οι πολιτιστικές προκλήσεις θέτουν επίσης σημαντικά εμπόδια στην ένταξη. Οι πολιτισμικές διαφορές συχνά οδηγούν σε παρεξηγήσεις, διακρίσεις και κοινωνική απομόνωση. Πολλοί νέοι μετανάστες αγωνίζονται να πλοηγηθούν σε άγνωστες κοινωνικές νόρμες, γεγονός που εμποδίζει την ικανότητά τους να σχηματίσουν κοινωνικά δίκτυα και να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης. Αυτό είναι ένα κοινό ζήτημα σε χώρες όπως η Ισπανία, η Ιταλία και η Γαλλία, όπου οι μετανάστες αισθάνονται αποσυνδεδεμένοι από τις τοπικές κοινότητες λόγω διαφορετικών εθίμων, αξιών και μερικές φορές ξεκάθαρων διακρίσεων. Επιπλέον, **τα προβλήματα ψυχικής υγείας**, συμπεριλαμβανομένης της κατάθλιψης, του άγχους και του τραύματος από τον εκτοπισμό, επιδεινώνουν τις δυσκολίες κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές σε περιβάλλοντα όπως η **Türkiye**, η Ιταλία και η Γαλλία, όπου οι οικονομικές δυσκολίες και η κοινωνική απομόνωση συμβάλλουν στις προκλήσεις ψυχικής υγείας που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες.

Τα νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες αποτελούν μόνιμο εμπόδιο σε όλες τις χώρες. Η πολυπλοκότητα των συστημάτων μετανάστευσης, σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες που περιβάλλουν το νομικό καθεστώς, τις άδειες εργασίας και την πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες, δημιουργεί πρόσθετο άγχος. Σε χώρες όπως η Ισπανία και η Τουρκία, αυτές οι γραφειοκρατικές προκλήσεις επιδεινώνονται από την έλλειψη σαφούς πληροφόρησης, αφήνοντας τους μετανάστες αβέβαιους για τα δικαιώματά τους και τα δικαιώματά τους.

Ο χρηματοοικονομικός και επιχειρηματικός αλφαριθμητισμός είναι ένας άλλος τομέας ανησυχίας. Λόγω των περιορισμένων δεξιοτήτων διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου, οι διακινούμενοι εργαζόμενοι και οι οικογένειές τους συχνά λαμβάνουν δάνεια

βάσει προσδοκιών και όχι ρεαλιστικών ευκαιριών. Πολλοί αντιμετωπίζουν προκλήσεις, όπως η λήψη δανείων για την κάλυψη των εξόδων ταξιδιού ή η υποτίμηση των πραγματικών δαπανών διαβίωσης στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης, των τροφίμων και των απροσδόκητων δαπανών όπως η υγειονομική περίθαλψη. Αυτό, σε συνδυασμό με την περιορισμένη πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους, εμποδίζει την ικανότητά τους να επιτύχουν οικονομική ασφάλεια ή να δημιουργήσουν επιχειρηματικές επιχειρήσεις. Αυτό το χάσμα παρατηρείται ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Ιταλία και η **Türkiye**, όπου οι μετανάστες αντιμετωπίζουν επίσης διαρθρωτικά εμπόδια στην πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Συνολικά, μαθαίνοντας πώς να αποταμιεύετε με σύνεση, να κάνετε αποτελεσματικό προϋπολογισμό και να χρησιμοποιείτε επίσημους διαύλους για εμβάσματα μπορεί να βοηθήσει τους νέους μετανάστες να οικοδομήσουν οικονομική ασφάλεια (Caucasus Research Resource Centre, 2020).

Τέλος, η έλλειψη ολοκληρωμένων πολιτικών στήριξης προσαρμοσμένων στις ειδικές ανάγκες των νεαρών μεταναστών (ιδίως των πιο ευάλωτων κατηγοριών όπως οι αιτούντες άσυλο και τα θύματα εμπορίας) αποτελεί επαναλαμβανόμενο ζήτημα. Πολλές χώρες έχουν επικεντρωθεί **στην αρχική υποδοχή και όχι στη μακροπρόθεσμη ένταξη**. Αυτή η βραχυπρόθεσμη προσέγγιση είναι εμφανής στις στρατηγικές της Ιταλίας και της **Türkiye**, όπου η απουσία διαρκούς εστίασης στη μακροπρόθεσμη ένταξη περιορίζει τις ευκαιρίες για τους μετανάστες να ευδοκιμήσουν.

Συμπερασματικά, ενώ το συγκεκριμένο πλαίσιο ποικίλλει από χώρα σε χώρα, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες είναι εντυπωσιακά παρόμοιες σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί συντονισμένη προσέγγιση που βελτιώνει τη γλωσσική εκπαίδευση, διευκολύνει την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, γεφυρώνει το ψηφιακό χάσμα, προωθεί τις οικονομικές και επιχειρηματικές ικανότητες και παρέχει εξατομικευμένη στήριξη για την ψυχική υγεία και την κοινωνική ένταξη. Με την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, οι χώρες μπορούν να βοηθήσουν τους νέους μετανάστες να ξεπεράσουν τα εμπόδια για την επιτυχή ένταξή τους και να τους επιτρέψουν να συμβάλουν πληρέστερα στις νέες κοινότητές τους.

Βασικά συμπεράσματα και προσδιορισμός των περιοχών κατάρτισης

Με βάση τα ευρήματα της έρευνας και της ανάλυσης των εταιρών, τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο ΕΕ, προέκυψαν **8** κύριες ανάγκες κατάρτισης για την υποστήριξη της αποτελεσματικής ένταξης των νέων μεταναστών. Ο ακόλουθος κατάλογος θα καθοδηγήσει τους εταιρούς στην επιλογή των θεμάτων κατάρτισης που θα αντιμετωπιστούν από την εργαλειοθήκη **UNITY EUROPE (WP3)**.

1. ΔΙΚΤΥΩΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Υπό το πρίσμα των πολλαπλών προκλήσεων που επισημαίνονται στην παρούσα έκθεση, το σύστημα κατάρτισης και εκπαίδευσης θα πρέπει να στηρίζει τους μετανάστες ώστε να αποκτούν ένα σύνολο:

- **ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ** με στόχο:
 - Εύρεση ευκαιριών κατάρτισης
 - Λήψη κατάλληλης καθοδήγησης/καθοδήγησης
 - Εύρεση εργασίας
 - Σύνδεση με τοπικούς συλλόγους που προσφέρουν υποστήριξη στους μετανάστες και τους υπερασπίζονται ενάντια σε κάθε μορφή εργασιακής εκμετάλλευσης και διακρίσεων
 - Ενσωμάτωση στις τοπικές κοινότητες μέσω του εθελοντισμού, των κοινοτικών δραστηριοτήτων, της συμμετοχής σε τοπικές εκδηλώσεις κ.λπ.
- **SOFT SKILLS** για κοινωνική και επαγγελματική ένταξη. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - Διαπολιτισμική επικοινωνία, με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο προετοιμασίας για μια συνέντευξη εργασίας (λαμβάνοντας υπόψη πιθανή διαφορετική κατανόηση των κοινωνικών κανόνων, της εργασιακής ηθικής κ.λπ.)
 - Προσαρμοστικότητα
 - Ομαδική εργασία και συνεργασία
 - Δημόσια ομιλία
 - Επίλυση προβλημάτων και επίλυση συγκρούσεων
 - Ηγετικές ικανότητες
 - Σχεδιασμός και διαχείριση

2. ΓΛΩΣΣΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Οι γλωσσικές και πολιτισμικές διαφορές αποτελούν ένα από τα κύρια εμπόδια για την αποτελεσματική ένταξη. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενισχυθούν οι **ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ**, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους νέους μετανάστες να προσαρμοστούν σε διαφορετικά γλωσσικά και γεωγραφικά πλαίσια. Οι προσαρμοσμένοι πόροι κατάρτισης θα πρέπει να περιλαμβάνουν πρακτικές πληροφορίες και συμβουλές για το πώς:

- Βελτιώστε τις γνώσεις της τοπικής γλώσσας
- Αποκτήστε πρόσβαση σε προσαρμοσμένα μαθήματα γλώσσας, με βάση τις προσωπικές ανάγκες, τον τομέα εργασίας κ.λπ.
- Ευθυγράμμιση του γλωσσικού επιπέδου με τα υποχρεωτικά πρότυπα
- Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας
- Κατανόηση των πολιτιστικών προτύπων και της κοινωνικής εθιμοτυπίας σε διάφορες χώρες της ΕΕ

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΟΣ ΣΥΜΒΑΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Αν και η υπερειδίκευση των μεταναστών αποτελεί ευρύτερο διαρθρωτικό ζήτημα, το σύστημα κατάρτισης και εκπαίδευσης μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο βοηθώντας τους μετανάστες να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τα προσόντα που απέκτησαν εκτός Ευρώπης κατά τρόπο ευθυγραμμισμένο με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας της ΕΕ. Υπάρχει σαφής ανάγκη για πρόσθετους πόρους που θα βοηθήσουν τους μετανάστες να δημιουργήσουν βιογραφικά σημειώματα που πληρούν τα πρότυπα της ΕΕ, χρησιμοποιούν μορφότυπους της ΕΕ (όπως το **Europass**) και αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ).

4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Η προώθηση της επιχειρηματικής ικανότητας είναι απαραίτητη για όλους τους νέους μετανάστες, καθώς η έναρξη μιας επιχείρησης στενά συνδεδεμένη με τις τοπικές κοινότητες χρησιμεύει ως ισχυρό εργαλείο για την κοινωνική ένταξη. Παρέχει επίσης μια εναλλακτική λύση στην επισφαλή αγορά εργασίας και στις γραφειοκρατικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τακτικά οι μετανάστες στην απασχόληση. Το προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να στηρίζει τους νέους μετανάστες στην ανάπτυξη βασικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων, όπως η ίδρυση επιχείρησης σε μια νέα χώρα, η πρόσβαση σε υπηρεσίες επιχειρηματικής υποστήριξης, η εξασφάλιση χρηματοδότησης μέσω χρηματοδότησης ή μικροπιστώσεων, η κατανόηση των τοπικών νομικών και κανονιστικών πλαισίων και ο έλεγχος αποτελεσματικών στρατηγικών μάρκετινγκ.

5. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός είναι μια κρίσιμη δεξιότητα που πρέπει να καλλιεργηθεί για να βοηθήσει τους νέους μετανάστες να διαχειριστούν και να εξοικονομήσουν χρήματα αποτελεσματικά, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν συχνά, όπως η αποστολή εμβασμάτων, οι περιορισμένοι προσωπικοί πόροι, τα δάνεια για έξοδα ταξιδιού και η υποτίμηση του πραγματικού κόστους ζωής στο εξωτερικό. Τα συστήματα στήριξης θα πρέπει να αποσκοπούν στην ενίσχυση βασικών χρηματοοικονομικών δεξιοτήτων, όπως:

- Κατανόηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων
- Προϋπολογισμός και εξοικονόμηση
- Χρήση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εν επιγνώσει
- Γνωρίζοντας τα οικονομικά τους δικαιώματα για την αποφυγή εκμετάλλευσης και αθέμιτων πρακτικών

6. ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Για να διευκολυνθεί η αναγνώριση των ψηφιακών δεξιοτήτων στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, ειδικοί πόροι κατάρτισης μπορούν να εισαγάγουν τους νέους μετανάστες στην Ευρωπαϊκή Άδεια Οδήγησης Υπολογιστή (ECDL) και να προσφέρουν γνώσεις και ικανότητες που είναι χρήσιμες για την προετοιμασία των εξετάσεων ECDL. Είναι επίσης σημαντικό να αναπτυχθεί η κατάρτιση ψηφιακών δεξιοτήτων χωρισμένη σε επίπεδα, από βασικό έως προχωρημένο. Αυτή η προσέγγιση θα προσαρμόσει τα μαθήματα τόσο στα διαφορετικά επίπεδα γνώσης όσο και στις διάφορες θέσεις εργασίας για τις οποίες θα μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση. Λαμβάνοντας υπόψη την κλίμακα και το πεδίο εφαρμογής του έργου **UNITY EUROPE**, η εργαλειοθήκη του μπορεί να επικεντρωθεί σε βασικές δεξιότητες και γνώσεις όπως:

- Βασικές δεξιότητες πληροφορικής, βασικό λογισμικό (π.χ. **Microsoft Office, Google Workspace**)
- **Online** (διαπολιτισμική) επικοινωνία και **netiquette**
- Ψηφιακή ασφάλεια, η οποία είναι ζωτικής σημασίας τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό περιβάλλον (ευαισθητοποίηση στον κυβερνοχώρο, πληροφορίες σχετικά με την προστασία των δεδομένων και τις ασφαλείς πρακτικές διαδικτύου κ.λπ.)
- **Social media** για αποτελεσματική ένταξη στην τοπική κοινωνία
- Αναζήτηση εργασίας και ψηφιακά εργαλεία (πώς να χρησιμοποιήσετε ψηφιακές πλατφόρμες για αναζήτηση εργασίας, δημιουργία διαδικτυακής παρουσίας και υποβολή αίτησης για θέσεις εργασίας στο διαδίκτυο)

7. ΨΥΧΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ

Τα θέματα ψυχικής υγείας μπορεί να αποτελέσουν μεγάλο εμπόδιο για την αποτελεσματική ένταξη και μπορεί να εμποδίσουν ολόκληρη την εμπειρία του μετανάστη στη νέα χώρα. Απαιτείται στοχευμένη υποστήριξη, καθώς κάθε εμπειρία είναι μοναδική και πολλοί έχουν υποστεί σημαντικά τραύματα, τα οποία απαιτούν επαγγελματική υποστήριξη. ωστόσο, η εργαλειοθήκη **UNITY EUROPE** μπορεί:

- Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ψυχική υγεία
- Παροχή καθοδήγησης σχετικά με την πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας
- Παροχή βασικών στρατηγικών για:
 - Κατανόηση των συναισθημάτων
 - Χειρισμός της ψυχικής υγείας και ευεξίας, καλύπτοντας τεχνικές διαχείρισης άγχους (λαμβάνοντας υπόψη τις μοναδικές προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες)
 - Διαχείριση σχέσεων
 - Οικοδόμηση αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η πλοήγηση στο νομικό σύστημα, η κατανόηση των δικαιωμάτων τους και η γνώση του τρόπου υποστήριξής τους είναι απαραίτητη δεξιότητα για όλους τους μετανάστες.

Ωστόσο, οι νεαροί μετανάστες αντιμετωπίζουν συχνά πρόσθετες προκλήσεις όσον αφορά την κατανόηση των τεχνικών νομικών πτυχών και ενδέχεται να απαιτούν πρόσθετη υποστήριξη. Η **UNITY EUROPE** προσφέρει μια πολύτιμη ευκαιρία να βοηθήσουμε τους νέους μετανάστες σε:

- Ενίσχυση της ευαισθητοποίησής τους για τα ανθρώπινα, ατομικά και εργασιακά δικαιώματα
- Κατανόηση της μετανάστευσης, των πολιτικών διαμονής και της εργατικής νομοθεσίας
- Προσδιορισμός και αξιοποίηση μέσων για τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και την κοινωνία τόσο σε τοπικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο
- Αναγνώριση των αστικών ευθυνών και καθηκόντων ως εργαζομένων

Οι πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένους νόμους, δημόσιες υπηρεσίες (όπως υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και κοινωνική ασφάλιση) και εργασιακά δικαιώματα (συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων, των ωρών εργασίας και των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων) διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Το αποθετήριο **UNITY EUROPE (WP2)** θα χρησιμεύσει ως πολύτιμος πόρος, προσφέροντας συνοπτικές πληροφορίες και σχετικούς συνδέσμους για να βοηθήσει τους μετανάστες να πλοηγηθούν στα συγκεκριμένα εθνικά πλαίσια της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Κύπρου, της **Türkiye**, καθώς και της ΕΕ στο σύνολό της.

Αντίθετα, η εργαλειοθήκη **UNITY EUROPE (WP3)** θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη οριζόντιων δεξιοτήτων που επιτρέπουν στους μετανάστες να πλοηγούνται σε αυτά τα πολύπλοκα και ποικίλα συστήματα και να παρέχουν γνώσεις σχετικά με τα δικαιώματα, τις ευθύνες και τις ευκαιρίες που συνεπάγεται η συμμετοχή σε μια μεγαλύτερη κοινότητα: την ευρωπαϊκή κοινότητα.

Βιβλιογραφία

Τράπεζα της Ιταλίας, Έρευνες για τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό και τις δεξιότητες ψηφιακού χρηματοοικονομικού τομέα στην Ιταλία: νέοι, 2024.

<https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/indagini-alfabetizzazione/2023>

Beauchemin, Cris et al. «Μετανάστες στη Γαλλία: μια γυναικεία πλειοψηφία». Πληθυσμός & Κοινωνίες, Τεύχος 502, Ιούλιος-Αύγουστος 2013.

Cachón Rodríguez, Lorenzo. «Νέοι μετανάστες στην αγορά εργασίας της Ισπανίας». Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης. *Mediterráneo económico*, N° 36, σελίδες 39-55. 2022. Πρόσβαση στις 17 Ιουνίου 2024.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8814853>

Κάριτας Κύπρου. «Στηρίζοντας τους Μετανάστες στην Κύπρο: Προγράμματα και Υπηρεσίες Ένταξης». Κάριτας Κύπρου. 2023. Πρόσβαση στις 15 Σεπτεμβρίου 2024.

<https://caritascyprus.org/#services>

Carretero, Leslie. «Μη αναγνωρισμένοι νέοι μετανάστες: Πλήττονται σκληρά από τα lockdown στη Γαλλία». *Info Migrants*, 22 Απριλίου 2021.

Κέντρο Ερευνητικών Πόρων για τον Καύκασο, *Financial literacy for migrants: mapping and needs assessment* (Χρηματοοικονομικές γνώσεις για μετανάστες: χαρτογράφηση και εκτίμηση αναγκών), 2020

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κύπρου, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη Υπηκόων Τρίτων Χωρών 2021-2027, 2022

Doménech, Rafael. «Ισπανία: Οι προκλήσεις μιας αναγκαίας διαδικασίας μετανάστευσης». Έρευνα BBVA. 2024. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024.

<https://www.bbvaresearch.com/en/publicaciones/spain-the-challenges-of-a-necessary-immigration-process/>

Emeriau, Mathilde & Λατινικά D. David. «Αποτυχίες ένταξης στη Γαλλία: Αναζήτηση μηχανισμών». Έγγραφο Εργασίας No. 20-03

ΕΠΕ. «Ο αριθμός των νέων μεταναστών με θέσεις εργασίας στην Ισπανία αυξάνεται από 28% σε 51%». *El Periódico de España*. 2022. Πρόσβαση στις 14 Ιουνίου 2024.

<https://www.epe.es/es/actualidad/20221113/numero-jovenes-migrantes-empleo-espana-78495391>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. «Προγράμματα του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF) στην Κύπρο», EC. 2022. Προσχώρησε στις 12 Sept, 2024

https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Διαχείριση της μετανάστευσης: Καλωσορίζοντας τους πρόσφυγες από την Ουκρανία», Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2022. Πρόσβαση στις 23 Ιουνίου 2024. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ένταξη προσφύγων και μεταναστών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση», Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2020. Πρόσβαση στις 23 Ιουνίου 2024. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Στατιστικές για τη μετανάστευση στην Ευρώπη», Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2024. Πρόσβαση στις 23 Ιουνίου 2024. <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. «Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ)». Ευρωπαϊκή Επιτροπή. N.d. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=en>

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, «Γλωσσική ένταξη των ενήλικων μεταναστών», Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 2024. Ανακτήθηκε στις 23 Ιουνίου 2024. [https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/faq#{%2210090182%22:\[\]}\]](https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/faq#{%2210090182%22:[]}])

Eurostat. «Πίνακας εργαλείων ένταξης και ένταξης μεταναστών». Eurostat. 2024. Πρόσβαση στις 17 Ιουνίου 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/migrant-integration-inclusion/>

Eurostat. "Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο, ηλικία και υπηκοότητα (%)". Eurostat. 2024. Πρόσβαση στις 14 Ιουνίου 2024. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_organ_custom_11868_373/default/table?lang=en

Eurostat. «Στατιστικές μετανάστευσης και μεταναστευτικού πληθυσμού». Eurostat. 2024. Πρόσβαση στις 6 Ιουνίου 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php:>

Eurostat, «Migration and migrant population statistics» (Στατιστικές μετανάστευσης και μεταναστευτικού πληθυσμού), Eurostat 2023. Ανακτήθηκε στις 23 Ιουνίου 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>

Eurostat. "Στατιστικές Μετανάστευσης και Μεταναστευτικού Πληθυσμού: Επισκόπηση της Κύπρου". Eurostat. 2022. Πρόσβαση στις 6 Σεπτεμβρίου 2024

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics

Ίδρυση της Γαλλίας. «Βοήθεια στους μετανάστες: υποδοχή, συνοδεία, δημιουργία δεσμών». Ίδρυση της Γαλλίας. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024.

<https://www.fondationdefrance.org/fr/solidarite-migrants>

Φόρουμ για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών. «Η κατάσταση των μεταναστών και των προσφύγων στην Ισπανία. Ετήσια Έκθεση 2022». Υπουργείο Ένταξης, Κοινωνικής Ασφάλισης και Μετανάστευσης. 2023. Πρόσβαση στις 12 Ιουνίου 2024.

https://www.foroinmigracion.es/documents/1652165/2966006/INFORME_FISI_2022.pdf/eb4e20b3-84e9-48bf-b0e1-49fe13bbfb20?t=1689669175925

FRA, Ένταξη των νεαρών προσφύγων στην ΕΕ: ορθές πρακτικές και προκλήσεις, 2019

Fromentin, Τζούλι. «Μετανάστευση στη γαλλική ύπαιθρο: διαφορετικές προελεύσεις και προορισμοί». Μετροπολιτική. 2024. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024.

<https://metropolitics.org/Immigration-in-the-French-Countryside.html>

Future Worlds Centre «Υποστήριξη εκμάθησης γλωσσών και ένταξης για νέους μετανάστες στην Κύπρο». Κέντρο Μελλοντικών Κόσμων. 2023. Πρόσβαση στις 10 Σεπτεμβρίου 2024 <https://www.futureworldscenter.org/>

García-Cid, A., Gómez-Jacinto, L., Hombrados-Mendieta, I., Millán-Franco, M. & Moscato, G. "Διακρίσεις και ψυχοκοινωνική ευημερία των μεταναστών στην Ισπανία: Ο μετριοπαθής ρόλος της αίσθησης της κοινότητας". Μέτωπο. Ψυχολ. 2020.

Ανακτήθηκε στις 20 Ιουνίου 2024. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02235>

González Enríquez, Carmen. «Μετανάστευση, απασχόληση, παραγωγικότητα και ανισότητα στην Ισπανία». Πραγματικό Instituto Elcano. 2024. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024. <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/immigration-employment-productivity-and-inequality-in-spain/>

ΔΟΕ, Skills mismatch of natives and immigrants in Europe (Αναντιστοιχία δεξιοτήτων γηγενών και μεταναστών στην Ευρώπη), 2017.

EINAI. "Στατιστικά στοιχεία για την απόκτηση ισπανικής ιθαγένειας από κατοίκους. Έτος 2023». Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής. 2024. Πρόσβαση στις 17 Ιουνίου 2024.

<https://www.ine.es/dyns/Prensa/EANER2023.htm>

EINAI. "Μόνιμος πληθυσμός κατά ημερομηνία, φύλο, ηλικιακή ομάδα και εθνικότητα". Instituto Nacional de Estadística. 2024. Πρόσβαση στις 12 Ιουνίου 2024.

<https://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=56936>

EINAI. "Πληθυσμός κατά κοινότητες και επαρχίες, εθνικότητα, ηλικία (πενταετείς ομάδες) και φύλο". Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής. 2023. Πρόσβαση στις 12 Ιουνίου 2024.

<https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p04/provi/l0/&file=0tamu004.px&L=0>

Δείτε. «Τα βασικά για... μετανάστες και ξένοι». Δείτε. 2024. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024 <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3633212>

Insee "Μετανάστες και απόγονοι μεταναστών". Δείτε. 2023. Πρόσβαση στις 18 Ιουνίου 2024 <https://www.insee.fr/en/statistiques/7342918?sommaire=7344042>

IntegrazioneMigranti.gov». Istat: πληθυσμός σχεδόν σταθερός χάρη στη μετανάστευση». 04 Απριλίου 2024. Πρόσβαση στις 6 Ιουνίου 2024.

<https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-news/Dettaglio>

Ενσωμάτωση Migranti.gov. "Συμφωνία ολοκλήρωσης". 2022. Πρόσβαση στις 6 Ιουνίου 2024. <https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-norme/Dettaglio-norma/>.

IntegrazioneMigranti.gov. «Σχέδιο δράσης για την ένταξη και την ένταξη 2021-2027». Ανακτήθηκε στις 5 Ιουνίου 2024.

<https://www.integrazionemigranti.gov.it/it-it/Dettaglio-approfondimento/id/1/Piano-dazione-per-lintegrazione-e-linclusion-e-2021-2027>

IntegrazioneMigranti.gov. «Η αναγνώριση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων». 2021. Πρόσβαση στις 11 Ιουνίου 2024.

<https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-norme>

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας. «Ένταξη Μεταναστών στην Αγορά Εργασίας στην Κύπρο». ΔΟΕ. 2023. Πρόσβαση στις 8 Σεπτεμβρίου 2024 <https://www.ilo.org/cyprus>

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Επισκόπηση της μετανάστευσης εργατικού δυναμικού στην Ιταλία», 2024

Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ). «Νεολαία και Μετανάστευση». IOM. 2016. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024.

<https://publications.iom.int/system/files/pdf/idm-29.pdf>

Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, Τουρκία — Ετήσια έκθεση παρακολούθησης της παρουσίας μεταναστών, 2020

Ιστάτη. «Εσωτερική και διεθνής μετανάστευση του μόνιμου πληθυσμού έτη 2022-2023». 28 Μαΐου 2024. Πρόσβαση στις 5 Ιουνίου 2024.

<https://www.istat.it/it/files/2024/05/Migrazioni-interne-e-internazionali>

Ιστάτη. "Stranieri κάτοικος al 1° Gennaio." 5 Ιουνίου 2024. Ανακτήθηκε στις 5 Ιουνίου 2024. <http://dati.istat.it/Index.aspx?QueryId=42869>

Ιστάτη. «Αλλοδαποί και πολιτογραφημένοι στην ιταλική αγορά εργασίας». 3 Φεβρουαρίου 2023. Ανακτήθηκε στις 5 Ιουνίου 2024.

<https://www.istat.it/it/files//2023.pdf>

Η ΙΤΑΛΙΑ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ. «Μετανάστευση και αλλοδαποί που διαμένουν στην Ιταλία». 2023. Πρόσβαση στις 5 Ιουνίου 2024.

[https://italiaindati.com/immigrazione/#:~:text=A%20inizio%](https://italiaindati.com/immigrazione/#:~:text=A%20inizio%20)

Jacovkis, J., Montes, A. & Rambla, X. "Όταν φτάνετε δεν είναι αρκετό - περιορισμοί στην πρόσβαση στην εκπαίδευση και ευκαιρίες απασχόλησης για τους νέους μετανάστες". Κοινωνίες. 2022. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024.

<https://doi.org/10.3390/soc12030095>

Kien, C., Sommer, I., Faustmann, A. κ.ά. «Επιπολασμός ψυχικών διαταραχών σε νεαρούς πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο σε ευρωπαϊκές χώρες: μια συστηματική ανασκόπηση». Eur Παιδοεφηβική Ψυχιατρική 28, (2019): 1295-1310

ΚΙΣΑ. «Δράση για Ισότητα, Στήριξη και Αντιρατσισμό: Προγράμματα Ένταξης Νέων Μεταναστών στην Κύπρο» ΚΙΣΑ. 2023. Πρόσβαση στις 11 Σεπτεμβρίου 2024

<https://kisa.org.cy/campaigns/>

Mahía, Ramón & Medina, Εύα. "Έκθεση για την ένταξη του αλλοδαπού πληθυσμού στην ισπανική αγορά εργασίας". OBERAXE. 2022. Πρόσβαση στις 12 Ιουνίου 2024.

https://www.inclusion.gob.es/oberaxe/es/publicaciones/documentos/documento_0141.htm

Πύλη δεδομένων μετεγκατάστασης. "Enfants et jeunes μετανάστες". Πύλη δεδομένων μετεγκατάστασης. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024

<https://www.migrationdataportal.org/fr/themes/child-and-young-migrants>

Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής. «Τουρκία: Ένας μετασχηματισμός από τη μετανάστευση στη μετανάστευση». Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024. <https://www.migrationpolicy.org>

Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. «Στρατηγικό Πλαίσιο για την Ιθαγένεια και την Ένταξη, κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας (2023-2027) Περίληψη». Gobierno de España. 2023. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024.

<https://www.inclusion.gob.es/oberaxe/ficheros/documentos/SummaryStrateg>

[ic-Frameworkfor-Citizenship-and-Inclusionagainst-Racism-and-Xenophobia2023-2027.pdf](#)

Υπουργείο Παιδείας και Αξίας. "Επαρχιακά κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων". 2021. Πρόσβαση στις 5 Ιουνίου 2024.

<https://www.miur.gov.it/i-centri-provinciali-per-l-istruzione-degli-adulti>

Σκανδιναβικό μόνιτορ. «Οι επίσημες στατιστικές δείχνουν ότι οι αλλοδαποί που ζουν στην Τουρκία έσπασαν νέο ρεκόρ το 2021». Σκανδιναβικό μόνιτορ. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024 <https://nordicmonitor.com>

ΟΟΣΑ, Δείκτες ένταξης μεταναστών 2023. 2023.

ΟΟΣΑ, Labour Market Outcomes of Immigrants and Integration Policies in OECD Countries, International Migration Outlook (Αποτελέσματα των μεταναστών στην αγορά εργασίας και πολιτικές ένταξης στις χώρες του ΟΟΣΑ), International Migration Outlook, 2020

ΟΟΣΑ «Συζητήσεις μεταναστευτικής πολιτικής», ΟΟΣΑ. 2021. Πρόσβαση στις 25 Ιουνίου 2024

<https://www.oecd.org/els/mig/MPD-N-26-Integration-Youth-with-Migrant-Parents.pdf>

ΟΟΣΑ, Δικαιώματα και υποστήριξη των Ουκρανών προσφύγων στις χώρες υποδοχής. Παρίσι: Εκδόσεις ΟΟΣΑ, 2022.

ΟΟΣΑ, Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees (Συνεργασία για την τοπική ένταξη μεταναστών και προσφύγων) στο Παρίσι, 2018

Pérez Ortega, Μαρίνα. «Η κοινωνική ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ισπανία: Κύριες προκλήσεις και λύσεις». Ανθρωπίνιο. 2022. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024. <https://www.humanium.org/en/the-social-integration-of-unaccompanied-minors-in-spain-main-challenges-and-solutions/>

Κυπριακή Δημοκρατία, Στατιστική Υπηρεσία. «Στατιστικές Πληθυσμού και Μετανάστευσης 2022». Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. 2023.

Πρόσβαση στις 11 Σεπτεμβρίου 2024

<https://www.cystat.gov.cy/en/SubthemeStatistics?id=46>

ΣΕΠΕ. «Έκθεση για την Αγορά Εργασίας Αλλοδαπών 2024 (Στοιχεία 2023)». Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Οικονομίας. 2024. Πρόσβαση στις 12 Ιουνίου 2024.

<https://www.sepe.es/HomeSepe/que-es-el-sepe/comunicacion-institucional/publicaciones/publicaciones-oficiales/listado-pub-mercado-trabajo/informe-mercadotrabajo-estatal-extranjeros.html>

Tatke, Sukhada. «Όχι αρκετά Γάλλος»: Τι σημαίνει να είσαι μετανάστης στη Γαλλία». Aljazeera, 2 Μαρτίου 2021.

Το Κοινωνικό Παρατηρητήριο. «Μετανάστευση, ένταξη και βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού συστήματος». Ίδρυμα "la Caixa". 2020. Πρόσβαση στις 20 Ιουνίου 2024. <https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/en/-/immigration-integration-and-sustainability-of-the-education-system>

Τόμσον, Χάνα. «Οι μετανάστες της Γαλλίας: Εξετάζουμε τις τάσεις στα τελευταία επίσημα στοιχεία». The Connexion, 29 Αυγούστου 2023.

Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Τ «Γεγονότα και αριθμοί για την Τουρκία». Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Τ Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024 <https://www.unhcr.org>

UNHCR Κύπρου. «Νέοι Πρόσφυγες στην Κύπρο: Προκλήσεις και Ευκαιρίες». Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Τ 2023. Πρόσβαση στις 13 Σεπτεμβρίου 2024 <https://www.unhcr.org/cyprus>

Προς τα πάνω παγκόσμια. «Οδοφράγματα στην ένταξη του εργατικού δυναμικού για νέους ενήλικες μετανάστες». Upwardlyglobal.org. Πρόσβαση στις 15 Ιουνίου 2024. <https://www.upwardlyglobal.org>